

Andrzej Kędziora

AKTA OSOBOWE BOLESŁAWA LEŚMIANA W ZBIORACH ARCHIWUM PAŃSTWOWEGO W ZAMOŚCIU

Literat, aby stale zarobkować, musi się przebrać za uznanego ogólnie członka społeczeństwa i dopiero w tej bolesnej dlań masce, jako osoba użyteczna, zasługuje na zarobek, najczęściej w biurze, kancelarii itp. Okazuje się, że pracownik kancelaryjny, lub biurowy jest stanowczo pożyteczniejszy niż literat.

Bolesław Leśmian¹

W 2004 r. Sąd Okręgowy w Zamościu przekazał do Archiwum Państwowego w Zamościu akta osobowe Bolesława Lesmana.² Pod tym nazwiskiem kryje się jeden z najwybitniejszych poetów dwudziestolecia międzywojennego, a wg Kazimierza Wyki – największy polski poeta XX w., znany powszechnie jako Bolesław Leśmian. Jest to niezwykle cenna jednostka archiwalna, ponieważ zawiera bogaty, źródłowy materiał ukazujący wybitnego liryka od tej drugiej, mniej znanej strony, jako urzędnika sądowego, dokładniej notariusza, a więc pracującego na dość intratnej, zapewniającej wysoki standard życia posadzie.³ Dokumentacja osobowa pozwala m.in. na weryfikację rozbieżności narosłych wokół dat jego urodzin i ślubu, jest ciekawym źródłem

¹ Cytat z wywiadu udzielonego przez B. Leśmiana udzielił czasopismu „Tęcza” w 1933 r. (za I. Bieniaszkiewiczem *Bolesław Leśmian – notariusz i poeta* „Palestra” 1980 nr 7 s. 88).

² W 2003 r. Archiwum Państwowe w Zamościu przejęło akta osobowe Sądu Okręgowego w Zamościu z lat 1916-1950. W liczbie 600 teczek osobowych znalazły się cenne pod względem historycznym kompletne akta zamojskiej palestry - znaczącej w życiu miasta grupy zawodowej, uczestniczącej aktywnie w życiu społecznym i kulturalnym Zamościa I połowy XX w. Zabrakło jednak akt trzech notariuszy zamojskich, wybitnego bibliofila Henryka Rosińskiego, poety Bolesława Leśmiana oraz pierwszorzędного mecenasa kultury Zygryda Krauzego. Podjęte starania doprowadziły do odnalezienia akt B. Lesmana, które p. Halina Bork - Prezes Sądu Okręgowego w Zamościu, *pro publico bono*, przekazała życzliwie do zasobu Archiwum.

³ Nie jest to jedynateczka osobowa B. Leśmiana. W archiwum Sądu Wojewódzkiego w Lublinie przechowywane są *Akta osobiste Bolesława Lesmana notariusza przy Wydziale Hipotecznym Sądu Okręgowego w Zamościu* zaprowadzone przez Wydział Prezydyjny Sądu Apelacyjnego w Lublinie. Ich zawartość w części pokrywa się z zamojską „teczką”. O zawartości lubelskich akt pisała Alicja Chwałczyk w artykule *Bolesław Leśmian - notariusz z Zamościa* („Kurier Lubelski nr 113 z 21 V 1980 r.).

choćby do itinerarium poety, czy badań nad jego kondycją fizyczną w świetle dokumentacji lekarskiej trapiących go chorób.

Akta te udostępniane były sporadycznie, m.in. w związku przygotowaniem książki *Wspomnienia o Leśmianie*⁴ Na znajomość tych akt wskazuje także ostatnio wydana książka Piotra Łopuszańskiego *Zofia i Bolesław Leśmianowie*.⁵ To powierzchowne otarcie się o „akta” zamojskie, przytaczanie z nich informacji bez precyzowania, z jakich dokumentów i stron je zaczerpnięto, stawia pod znakiem zapytania ich wartość źródłową. A takie przekazy winien posiadać przyszły autor biografii Leśmiana, naukowej biografii a nie kolejnych książek o życiu czy twórczości poety. To wystarczający powód, aby leśmianowskie akta przedstawić tak jak na to zasługują – wnikliwie, z możliwie obszernym cytowaniem ważniejszych dokumentów. Niniejszy artykuł uzupełnia szczegółowy wykaz zawartych w „teczce” Leśmiana dokumentów i ich opis oraz załączniki z zestawieniami i przytoczeniem *in extenso* niektórych dokumentów.

Bolesław Leśmian (1877-1937) urodził się i zmarł w Warszawie.⁶ W dokumentach używał prawdziwego nazwiska Lesman (jego ojciec był z pochodzenia Żydem, matka wywodziła się z osiadłej w XVIII w. rodziny angielskiej). Posiadał wykształcenie prawnicze. W 1918 r. objął urząd notariusza w Hrubieszowie. W okresie 1922-1935 pracował jako notariusz w Zamościu. Okres ten przerywany był długimi wyjazdami do Warszawy, gdzie utrzymywał ścisłe kontakty ze środowiskiem artystycznym, a także do Zakopanego i za granicę. Pozostawiał wtedy prowadzenie kancelarii notarialnej zastępcom. Jego łatwo wierność i po części ignorancja w sprawach zawodowych doprowadziły do katastrofy. Przywłaszczona przez nieuczciwego, pozorującego włamanie zastępcę olbrzymia suma pieniędzy (najpierw 8 tys. zł, potem 30 tys.) sprawiła, iż mimo wysokich zarobków stanął na progu bankructwa i kłopoty finansowe nękały go już do końca życia.

⁴ *Wspomnienia o Leśmianie*, pod red. Z. Jastrzębskiego, Lublin 1966 (dalej *Wspomnienia...*). W te czce znajduje się korespondencja z 1962-63 (trzy pisma dotyczące wypożyczenia *Akt osobowych* dla Wydawnictwa Lubelskiego. Przeglądał je również w bliżej nieokreślonym czasie, jak wynika z treści jego książki J. A. Rymkiewicz (*Leśmian. Encyklopedia*, Warszawa 2001, dalej *Encyklopedia...*), czyniąc to pobieżnie, ich zawartość (np. odnośnie odpisu aktu urodzenia) cytując raczej za Jastrzębskim. Na podstawie akt osobowych powstał artykuł Krzysztofa Czuby *Poeta w podłym mieście* („Tygodnik Zamojski” 1996 nr 7), przedrukowany w jego książce *Dawniej w Zamościu...* (Zamość 1998).

⁵ P. Łopuszański *Zofia i Bolesław Leśmianowie*, Kraków 2005 (dalej: Łopuszański...) – Ponieważ jest to książka o charakterze popularnym nie zawiera aparatu naukowego, nie informuje dokładniej o lokalizacji cytowanych dokumentów. Przytacza np. fragment listu B. Leśmiana do prezesa Sądu Okręgowego z 1920 r. i który znajduje się w aktach osobowych, przejętych przez zamojskie Archiwum, lecz w tekście powołuje się wyłącznie na akta Sądu Wojewódzkiego (w innym miejscu Okręgowego) w Lublinie (s. 76, 149), a w „źródłach wykorzystanych” (s. 263) poprzestaje na zgoła nieprofesjonalnym stwierdzeniu *Akta Bolesława Lesmana notariusza* – bez lakonicznego choćby zaznaczenia skąd pochodzą.

⁶ O Bolesławie Leśmianie oprócz przytoczonych już pisali m.in: A. Szczerbowski *Bolesław Leśmian*, Warszawa – Zamość 1938; J. Trznadel *Odrębność Leśmiana*, Warszawa 1963; P. Łopuszański *Leśmian*, Wrocław 2000.

Jego twórczość poetycka została doceniona powołaniem w skład Polskiej Akademii Literatury. Pozostawił m.in. trzy zbiory poezji *Sad rozstajny*, *Napój cienisty* i powstała w Zamościu *Dziejba leśna*, zaliczanej do arcydzieł literatury polskiej. W ścianie domu, w którym przez kilkanaście lat mieszkał w Zamościu znajduje się pamiątkowa tablica.

Pamiętką po nim są również zachowane w zamojskim Archiwum, spisywane w jego kancelarii księgi notarialne z jego podpisami pod aktami – efekt kilkunastu lat pracy zawodowej w Zamościu.⁷ Jest również ślad jego zamieszkiwania w Zamościu – zapis w księdze ludności i egzemplarz świadectwa maturalnego młodszej córki oraz posiadane w zbiorach medale z jego podobizną.⁸ Szczególne jednak znaczenie mają przejęte akta osobowe. W zasobach zamojskiego Archiwum nie wiele jest akt o tak spektakularnej randze.

Przejęta do zasobuteczka z aktami poety nosi tytuł *Akta osobowe o służbie Bolesława Lesmana notariusza przy Wydziale Hipotecznym Sądu Okręgowego w Zamościu*⁹ i zawiera przeszło sześćset dokumentów związanych z jego pracą zawodową i życiem osobistym. Opasła teczka przedstawia cały przebieg służby od 1918 do 1935 r. Są to dokumenty dość – jak się dalej okaże – jednorodne, specyficzne, a co szczególnie ważne – kompletne. To największa zaleta tych akt, ponieważ mogą służyć szczegółowym analizom bez tak częstego w badaniach, marginesu na dociekania, hipotezy, spekulacje.

Na zawartość teczki składa się kilka dokumentów luźnych, niejako dołączonych do teczki (do niniejszych potrzeb otrzymały oznaczenia od A do H) oraz podstawowy, zwarty, zszyty blok kilkuset ułożonych chronologicznie dokumentów.

Szczególnie cennym dokumentem zachowanym w aktach osobowych jest odpis świadectwa urodzenia i chrztu (zob. dalej: Zawartość i charakterystyka dokumentów – A) definitywnie rozstrzygający wielokrotnie dyskutowaną, rozbieżną w opracowaniach, poddawaną w wątpliwość datę urodzin poety.¹⁰ Poprawnie brzmieć winna wg obecnie obowiązującego w Polsce kalendarza gregoriańskiego 22 stycznia 1877 r. Niezgodność daty urodzenia z sygnaturą księgi, wskazuje, że chrzest odbył się 10 lat później.¹¹

⁷ Zespół Akt notariusza Bolesława Lesmana spisywanych w latach 1922-1935 liczy 46 ksiąg aktów notarialnych, repertoriów i skorowidzów.

⁸ Zebrane razem „Lesmianiana” stanowią prezentację, którą można obejrzeć za pośrednictwem archiwalnej strony internetowej, gdzie w galerii internetowej Bolesław Leśmian zajmuje szczególne miejsce.

⁹ Na oryginalnej okładce kartonowej znajduje się nadruk: *Sekretariat Prezydjalny Sądu Okręgowego w Zamościu*, (w nagłówku), sygnatura: *Pi2* oraz informacja: *założone dn. 12 sierpnia 1918 r.*. Teczka posiada wymiary 390 x 245 mm, zawiera kart liczbowanych 629.

¹⁰ *Encyklopedia* s. 55-59. W haśle „Data urodzenia” J. A. Rymkiewicz zebrał wszystkie podawane w publikacjach i dokumentach daty (sześć!) przychyłając się do tej z odpisu księgi stanu cywilnego, kwestionując inne podawane przez samego poetę. W treści odpisu: *zaświadcza się, że Bolesław Stanisław LESMAN, urodził się dnia 10/22 stycznia tysiąc ośmset siedemdziesiąt siódmego roku (1877) z ojca Józefa z matki Emmy urodzonej SUNDERLAND.*

¹¹ P. Łopuszański w swojej ostatniej książce informuje, iż dotarł do oryginalnej księgi metrykalnej, wg której do chrztu stanął wraz z ojcem i bratem (s. 31).

Unikalnym materiałem dostarczającym nowych faktów do biografii Leśmiana jest wystawiony w Paryżu oryginalny dokument ślubu cywilnego zawartego z Zofią Chylińską w dn. 9 czerwca 1905 r. (Zawartość... B).¹² Ze względu na jego formę jest jednocześnie ciekawym przykładem postępowania cywilnego w ówczesnym ustawodawstwie francuskim.

W tym przypadku nie dochodzi do ostatecznego rozstrzygnięcia kolejnych rozbieżności odnoszących się do daty ślubu (ślubów).¹³ Urzędowy dokument podważa sam Leśmian. Na zachowanej wizytówce (zawartość... H) w odrębnym dopisku podaje inny dzień i miesiąc.¹⁴ Zwraca uwagę „artystyczny” adres jego zamieszkania: Bulwar Montparnasse nr 135¹⁵ oraz fakt podawania przed urzędnikiem formalnie nieistniejącego miejsca pochodzenia: Polski, w zaborze z urzędu nazwy nieistniejącej. Rzecz znamienna, Leśmian początkujący poeta, tylko wówczas, z pewnością nie bez dumy, jako zawód wpisał literat (*homme d'letter*), później mimo rosnącej sławy poetyckiej, będąc już tylko urzędnikiem, rejentem.

Wg wpisu francuskiego urzędnika (Zawartość... B, s. 3) siedem tygodni po ślubie przysłała na świat ich pierwsza córka Maria Ludwika.¹⁶ Urodziła się w malowniczym portowym Concarneau (Bretania), gdzie w skromnym hoteliku z widokiem na ocean zamieszkali Leśmianowie. Była to ulubiona podówczas miejscowość wielu polskich malarzy z Józefem Pankiewiczem na czele. W wyciągach z ksiąg ludności dla obu córek wpisana została jednak o blisko dwa miesiące późniejsza data urodzin Marii Ludwiki (zob. Zawartość... G i D).

Uporządkowaną wiedzę o zawodowej drodze Leśmiana zawiera „Wykaz Stanu służby” (Zawartość... G). Podstawowe dane o sobie kreśli własną ręką i tu również wychodzi swoista niefrasobliwość poety. Prawdłowo, w roku 1926 r. datę urodzin winien zapisać wg kalendarza gregoriańskiego, tymczasem podał ją wg starego juliańskiego kalendarza prawosławnego (10 I 1877). Z pierwszej strony dowiadujemy się imion ojca i matki, że jest wyznania rzymsko-

¹² Wymieniony jest w piśmie do prezesa Sądu Okręgowego (Akta notariusza..., k. 101) - niniejszym załączam świadectwo francuzkiego mera o ślubie cywilnym, który odbył się w dniu 29 czerwca 1905 r. Akta ślubu kościelnego zawartego w Paryżu w parafii polskiej zostały złożone w Archiwum hipotecznym w Warszawie i wywiezione do Rosji.

¹³ Wg *Encyklopedii* (s. 168) Rymkiewicza, jak w przypadku urodzin Leśmiana, także odnośnie ślubu istnieją również trzy bardzo rozbieżne daty ślubu – 3 stycznia, 24 marca i 29 czerwca 1905 r. Jedna dotyczy z pewnością ślubu kościelnego w paryskim kościele Madeleine, udzielonym przez generała jezuitów. Pozostaje jednak wątpliwość, skoro czerwcową datę łączy się ze ślubem cywilnym, to czy w takim razie wg ówczesnego ustawodawstwa francuskiego można było zawrzeć najpierw ślub kościelny, o tyleż wcześniej niż cywilny.

¹⁴ Dopisek: *Ślub został zawarty w Paryżu, dokumenty wywiezione do Rosji. – data ślubu mniej więcej 3 stycznia 1905 roku?!).*

¹⁵ *Encyklopedia...* s. 261-265. Wg Rymkiewicza - jeden z pięciu paryskich adresów Leśmiana w latach 1903-1906.

¹⁶ Wg zapisu urzędnika był to 11 sierpnia 1905 r. Rymkiewicz próbuje poddawać w wątpliwość datę urodzin Marii Ludwiki, przywołując listowne wzmianki poety spodziewanych narodzinach. Znowu przypada skłonić się ku dacie wpisanej przez urzędnika francuskiego. Jest zresztą zgodna z tym co wpisał w „Wykazie służby” B. Leśmian, ale nie wg księgi meldunkowej.

katolickiego, narodowości polskiej, daty ślubu, że żyje we *wspólności małżeńskiej* a żona nie pobiera uposażenia ze Skarbu Państwa. Na drugiej – oprócz imion i dat urodzenia córek, Leśmian wpisał dane odnośnie wykształcenia: *Gimnazjum 2-gie w Kijowie (na podstawie ustnego podania) oraz W roku 1902 skończył Wydział Prawny Uniwersytetu św. Włodzimierza w Kijowie (wierzitelny odpis zaświadcza 2-ch świadków)*.¹⁷ Uwaga w nawiasie jest przekreślona a dopisek czerwonym atramentem informuje w tym miejscu *Notarialnie poświadczony odpis dyplomu wydany przez Uniwersytet św. Włodzimierza w Kijowie, dn. 31 lipca 1901 r. Nr 8848*). Przytoczony odpis jest zachowany w aktach,¹⁸ nie potwierdza zresztą opinii Łopuszańskiego o zdanych bardzo dobrze egzaminach¹⁹ (Aneks nr 3)

Z „Wykazu” dowiadujemy się jeszcze, iż w mowie i piśmie znał tylko polski i rosyjski. Przed wstąpieniem do polskiej służby państwowej pracował jako *pomocnik radcy prawnego kolei nadwiślańskiej w latach 1902 i 1903*. Na s. 5 otrzymujemy uporządkowaną wiedzę o jego służbie notarialnej, którą kolejno pełnił przy wydziałach hipotecznych Sądu Pokoju w Hrubieszowie, Sądu Pokoju w Zamościu oraz Sądzie Okręgowym w Zamościu a w międzyczasie przez 9 dni występował jako notariusz przy Wydziale Hipotecznym Sądu Grodzkiego w ...Warszawie, lecz stanowiska tego *nie obejmował*.²⁰

Leśmian stosowną przysięgę złożył 25 sierpnia 1918 r.,²¹ kancelarię w Hrubieszowie otworzył 5 września 1918 r.,²² a po czterech dniach poprosił o

¹⁷ Z oświadczenia świadków (Zawartość... C): *Niniejszym oświadczam, że znany mi osobiście od ławy szkolnej p. Bolesław LESMAN ukończył Wydział Prawny Uniwersytetu Kijowskiego ze stopniem kandydata praw. Po ukończeniu uniwersytetu w roku 1902, sprawował urząd pomocnika radcy prawnego Kolei nadwiślańskiej przez lata 1902 i 1903, stanowisko to opuścił dobrowolnie w celu wyjazdu zagranicę dla kształcenia. oraz Wiadomo mi również, że p. Bolesław LESMAN osobiście znany mi od lat wielu, ukończył z dyplomem Wydział Prawny Uniwersytetu Kijowskiego ze stopniem kandydata Praw. Był następnie pomocnikiem radcy prawnego na Kolei Nadwiślańskiej, a obecnie pom. adwokata przysięgłego.*

¹⁸ Akta, k. 268.

¹⁹ Łopuszański, s. 48.

²⁰ Kolejne wpisy brzmią następująco: 2 VIII 1918 r. – *Mianowany Notarjuszem przy Wydziale Hipotecznym Sądu Pokoju w Hrubieszowie, 25 VIII 1918 r. – Złożył przysięgę służbową, 5 IX 1918 r. – Objął służbę, 10 V 1922 r. – Przeniesiony na stanowisko Notarjusza przy Wydziale Hipotecznym Sądu Pokoju w Zamościu, 11 IX 1923 r. – Mianowany Notarjuszem przy Wydziale Hipotecznym Sądu Okręgowego w Zamościu od 1 X 1923 r., 19 XII 1933 r. – Przeniesiony na stanowisko Notarjusza przy Wydziale Hipotecznym Sądu Grodzkiego w Warszawie, 28 XII 1933 r. - Przeniesiony na stanowisko Notarjusza przy Wydziale Hipotecznym Sądu Okręgowego w Zamościu, 23 VIII 1935 r. - Zwolniony zgodnie z podaniem ze stanowiska Notarjusza przy Wydziale Hipotecznym Sądu Okręgowego w Zamościu, 30 VIII 1935 r. – Zwolniony z dniem 31 sierpnia 1935 r. od pełnienia dotychczasowych czynności służbowych.*

²¹ Akta, k. 5 – z treści przysięgi: *Na zapytanie Prezesa Sądu p. B. Lesman oświadczył, że jest wyznania rzymsko-katolickiego, poczem z zastosowaniem do obrządku swego wyznania (...) złożył przysięgę według następującej Roty: Przysięgam Panu Bogu Wszchemogącemu w Trójcy Świętej Jedynemu, Ojczyźnie i Narodowi Polskiemu na powierzonym mi urzędzie przyczyniać się do ugruntowania wolności, niepodległości i potęgi mojej*

urlop miesięczny, celem *srowadzenia rzeczy i załatwieniem spraw osobistych w Warszawie*,²³ wyznaczając na ten czas zastępcę. Urlop akceptował Prezes Sądu Okręgowego osobnym pismem. W ostatnim dniu urlopu z *powodu odemnie nie zależnych* – jak telegrafował z Radomia – zwracał się o przedłużenie urlopu o kolejne 5 dni. Następnego dnia szedł również telegram zaniepokojonego zastępcy.²⁴ Skończyło się na tym, iż ostatecznie już 17 października, jak powiadał w dalszej korespondencji objął czynności notarialne. Nie upłynął jednak tydzień, jak sprawy osobiste znowu „ciągnęły” do Warszawy (10 dni urlopu), cztery dni pracy i kolejne 24 dni nieobecności, wreszcie „aż” 10 dni obecności w Hrubieszowie i nieobecność blisko dwumiesięczna. Szczegółowy wykaz urlopów, liczbę dni, korespondencję z nimi związaną przedstawia w formie tabelarycznej Aneks nr 1 – „Urlopy Bolesława Lesmana”.

W Aktach osobowych znajduje się nie znany badaczom epistolografii leśmianowskiej jego na poły urzędowy list z 1920 r. do prezesa Sądu Okręgowego – przełożonego (Zawartość... F, treść listu w Aneksie nr 4). Usprawiedliwiał nim nieobecność a zarazem zwracał się o przedłużenie urlopu związanego z podjęciem jakichś dość enigmatycznych, korporacyjnych starań na rzecz poprawy sytuacji materialnej rejentów. W liście powołuje się na znajomości wśród posłów, nie omieszkując również pochwalić się przygotowywanym do druku tomem wierszy.²⁵ Na końcu przytacza kilka plotek personalnych, zza których daje się niewątpliwie wyczytać skrywaną nadzieję na posadę ministerialną. Sam list można zgoła odebrać jako, pod pozorem podejmowanych działań w imię zawodowej solidarności (w świetle wiedzy o poecie brzmią one niezbyt przekonywująco), po prostu wykoncypowane usprawiedliwienie dla jak najdłuższego pobytu w Warszawie, w której czuł się najlepiej.

Warto zwrócić uwagę na ślad swoistego kryzysu ponad 40-letniego Leśmiana. Jego dotychczasowe życie wiedzione pomiędzy Kijowem, Warszawą i Paryżem, a jeśli małym miasteczkiem to gdzieś na Lazurowym Wybrzeżu, nad Morzem Liguryjskim, lub Atlantykiem, nagle utyka na dobre w dalekim, prowincjonalnym Hrubieszowie. 4 grudnia na ręce Prezesa składa Leśmian pismo o zwolnienie z posady. Motywuje zdawkowo – *stosunki rodzinne zmuszają mnie do stałego pobytu w Warszawie*. Następnego już dnia prosi oficjalnie by *wymienionemu wyżej podaniu o dymisję nie nadawać biegu*. Przedtem jak i potem są kolejne „ucieczki” do Warszawy – preteksty różne, tak zewnętrzne jak i osobiste.²⁶ W następstwie drugiego podania Leśmian nie pojawia się

Ojczyzny; pożytek Państwa Polskiego oraz dobro publiczne mając zawsze przed oczyma (...).

²² Akta, k. 6 – *w dniu dzisiejszym otworzyłem kancelarię w Hrubieszowie przy ul. Długiej Nr 24 i rozpocząłem swe czynności.*

²³ Akta, k. 7.

²⁴ Akta, k. 12 i 13 – *rejenta niema urlop skończony proszę o dyspozycje.*

²⁵ Dotyczy tomu *Łąka*, rzeczywiście wydany w 1920 r..

²⁶ Akta, k. 18 – *z powodu, iż kancelaria moja pod wpływem niepokojów obecnych jest skazana na absolutną nieczynność przez czas służby, a warunki materialne zmuszają mnie bezwzględnie do wyjazdu do Warszawy; k. 25 - ponieważ pieniądze przeznaczone na kaucję ukradli mi w Dęblinie w drodze z Warszawy do Hrubieszowa, więc dla*

w Hrubieszowie przez dokładnie dwa miesiące. W tym okresie przedłuża urlop telegraficznie – dwukrotnie, za pierwszym razem informując o wpłaceniu kaucji (3000 koron), za drugim podając, że do pozostania w Warszawie zmusza go choroba. Wraca do kancelarii 17 lutego 1919 r., do tego dnia ze 164 dni, które upłynęły od objęcia obowiązków notariusza, na urlopie przebywał 126 dni!

Rok 1919 zamknął się urlopami w liczbie 80 dni. Fiaskiem zakończyły się starania o stanowisko wiceprezesa Komisji na Hrubieszów Głównego Urzędu Likwidacyjnego, zdecydować o tym miało Ministerstwo Sprawiedliwości. Ostatecznie rozstrzygnął brak wymaganych sędziowskich względnie adwokackich uprawnień. Rok 1920 upłynął o tyle nietypowo, iż Leśmian oprócz 59 dni urlopu korzystał z bliżej nieokreślonej nieobecności związanej z wypadkami wojennymi.²⁷

W 1921 r. Leśmian jest nieobecny w pracy aż 124 dni, więcej niż połowę usprawiedliwianych jest chorobą, w tym być może o charakterze poważniejszym, jak można wnosić z ogólnikowych uzasadnień.²⁸ Ze stoicką cierpliwością prezes akceptował urlopowe wojaże Leśmiana, wyjątkowo tylko „stawia się” skracając np. wnioskowany urlop z 33 do 29 dni.

W wyniku zapewne kolejnych wyjazdów i podejmowanych wówczas zabiegów w maju 1922 r. dochodzi do przeniesienia Leśmiana na równorzędne stanowisko w Zamościu. Stanowisko to formalnie objął w dniu 9 czerwca 1922 r.²⁹ Wraz z nim przybył z Hrubieszowa Władysław Brydacki, który pod odpowiedzialnością prawną nadal będzie go zastępować podczas kolejnych licznych nieobecności. W sierpniu udaje się Leśmian na pierwszy na nowym stanowisku urlop i po raz pierwszy w podaniu nie pada nazwa Warszawy, jak też familijno-osobiste powody urlopu. Tym razem wyjeżdża do Zakopanego w celach wypoczynkowo-zdrowotnych.³⁰

W krótkim czasie spotyka Bolesława Leśmiana kolejny awans. W związku z utworzeniem Wydziału Hipotecznego przy Sądzie Okręgowym w Zamościu na stanowisko to proponuje go Ministerstwu zaprzyjaźniony z nim prezes Sądu Okręgowego R. Jaśkiewicz, mając na uwadze, jak uzasadniał, również poprawę jego niedostatecznie zabezpieczonego bytu.³¹ Na stanowisku tym spędzi kolejne 13 lat życia.

W dokumentach służbowych motyw finansowy pojawi się w negatywnym kontekście jeszcze raz. W 1924 r. Leśmian w celu uzyskania ulgowego pasz-

uzyskania nowej, potrzebnej do spłacenia kaucji sumy proszę (...) o udzielenie mi tygodniowego urlopu (pismo podpisane w Zamościu 5 XII).

²⁷ Akta, k. 60 – *uprzejmie informuję, iż z ewakuacji przybyłem i urzędowanie objąłem w dniu 19 X 1920 r.*

²⁸ Akta, k. 73 *pragnę wyjechać do lekarzy warszawskich*, k. 81 – *w celu udania się do lekarzy i przeprowadzenie kuracji*, k. 87 – *udać się do doktorów warszawskich.*

²⁹ Akta, k. 109, 109 v, 110, 113.

³⁰ Akta, k. 115 – *pragnąc w celu poratowania zdrowia udać się do Zakopanego.*

³¹ Akta, k. 124 - *obowiązki pełni sumiennie i bez zarzutu, podkreślono też, że dotychczasowe czynności są niewielkie i „niezabezpieczają w dostatecznej mierze bytu notariusza obciążonego rodziną.*

portu na wyjazd do Włoch prosi o wsparcie prezesa. Prezes Jaśkiewicz popiera prośbę.³²

Kancelaria prosperuje jednak dobrze, skoro zapewnia Leśmianowi środki, które pod pretekstem kolejnych kuracji zdrowotnych pozwalają mu na rozciągające się w czasie wyjazdy do atrakcyjnych miejscowości, jak Monte Carlo i Alassio (1925) czy Karlsbad i Juan Les Pins (1928). Za pierwszym razem jest to wczesna wiosna (ponad dwa miesiące) i całe lato (3 i pół miesiąca), za drugim razem ponownie całe lato.

Urokami łagodnego klimatu, ulubionego – znanego mu zresztą z „przedzamojskich” wojaży – Lazurowego Wybrzeża, z pewnością cieszyłby się nadal, gdyby nie przełomowy, dramatyczny zwrot w jego życiu. 14 VII 1929 r. podpisuje ostatnie upoważnienie dla Władysława Adamowicza. Jest to zastępca, na którego podczas swojej nieobecności ceduje wszystkie obowiązki notarialne. W kancelarii pojawił się z końcem 1924 r.³³ Korzystając z zawodowej ignorancji Leśmiana przywłaszczyć miał sobie znaczne kwoty.³⁴ Spowodowało to widoczny w dokumentach zwrot w życiu poety. Obarczony finansowymi troskami już więcej nie wyjechał za granicę. Zmniejsza się liczba nieobecności w kancelarii, po raz pierwszy od dziesięciu lat, w 1930 i 1931 r. suma urlopów nie przekracza stu dni (zob. Aneks nr 1 – zestawienie urlopów). W większości składają się na nie kilkudniowe absencje usprawiedliwiane w podaniach różnymi *przeziębieniami*.

W maju 1932 r. Urząd Skarbowy powiadamia Prezesa Sądu, iż Leśmian zalega z zapłatą podatków na olbrzymią kwotę 18 tysięcy złotych.³⁵ Z pisma wynika na dodatek, że kancelaria również nie najlepiej prosperuje. Jak bardzo trudny jest to okres w jego życiu, o stanie jego desperacji, zaświadcza nie cytowany przez biografów Leśmiana *Dziennik* zaprzyjaźnionego z nim poety Kazimierza Wierzyńskiego.³⁶

³² Akta, k. 164 - z powodu zupełnego zastoju w transakcjach hipotecznych (...) kancelaria p. Lesmana rozwinąć się dotąd nie mogła, wskutek tego zawodowe zarobki p. Lesmana są jeszcze bardzo nieznaczne.

³³ Pierwsze wystawione dla niego upoważnienie pochodzi z 3 stycznia 1925 r. (Akta, k. 170).

³⁴ Dowodem na niepełną znajomość przepisów notarialnych mogą być niektóre pisma prezesa SO do Leśmiana (Akta, k. 357, 389-394). Z pewną przesadą pisał o nim Kazimierz Wierzyński, iż jedyną jego rzeczywistością był była poezja. *Jeśli istniał poza nią tak zwany świat realny, należał do zupełnie nieobliczalnej fantazji. (...) Ta niepraktyczność, a raczej niezyciowość, a nawet pewnego rodzaju lunatyzm życiowy stały się przyczyną jego ciężkich przeżyć.* – K. Wierzyński *Dziennik poety*, „Więź” 1984, nr 2-3, s. 105.

³⁵ Akta, k. 467 - Ponieważ wymieniony udzielanych mu rat stale nie dotrzymywał Urząd Skarbowy zmuszony był zając w drodze sekwestru 1/5 części dochodu z tytułu piastowania jego stanowiska Notariusza jednak środek ten ze względu na stosunkowo nieznaczne wpływy, a dużej zaległości Lesmana okazał się niewystarczający i zlikwidowania całej sumy zaległości wobec narastania bieżących podatków w tych warunkach byłoby nie możliwe.

³⁶ K. Wierzyński *Dziennik...* s. 106 - Wierzyński wspomina, jak na prośbę o wiersze do „Kultury”, którą kierował w XI 1931 – V 1932 r., Leśmian odpisał, że ma do spłacenia dziesiątki tysięcy złotych i ani grosza w kieszeni. Postanowił skończyć ze sobą i w tym stanie nie może myśleć nawet o wierszach. Wierzyński interweniował u Ignacego Ma-

Z końcem roku 1933 Leśmian otrzymuje przeniesienie do upragnionej Warszawy. Notariuszem w Warszawie jest tylko formalnie, i to niewiele ponad tydzień, pomiędzy stosownymi postanowieniami ministerialnymi z 19 i 28 grudnia. W lawinie pism, które „odkręcają” potem to całe zamieszanie na próżno jednak szukać wyjaśnienia tak zaskakującego zwrotu.³⁷ Działo się to na krótko po tym jak Leśmian zostaje członkiem Polskiej Akademii Literatury.

W listopadzie 1933 r. Leśmian po raz pierwszy zwraca się o urlop w związku udziałem w pracach PAL. Rok później aż 9-krotnie stanowi to powód do podania o urlop. Znowu jego nieobecność w pracy sumuje się do olbrzymiej liczby 185 dni. Ostatni rok pracy w Zamościu zakończył już maju. Wezwany telegramem z PAL wyjeżdża na pogrzeb Józefa Piłsudskiego. Do Zamościa już nie wrócił, chociaż notariuszem był zgodnie z dokumentami do końca sierpnia 1935 r. Z ośmiu więc – za ten rok – nieobecny był 6 miesięcy (182 dni). To z pewnością „osiągnięcie” godne osobnej refleksji.

W kwietniu 1935 r. zdesperowany poeta podjął jeszcze jedną próbę uzyskania stanowiska notariusza w Warszawie (Aneks nr 5). Na odpowiedź – odmowną – czeka dwa miesiące.³⁸ Po kolejnych dwu miesiącach rezygnuje z pracy. 6 sierpnia 1935 składa prośbę o zwolnienie z dniem 20-go tegoż miesiąca.³⁹ Tym razem minister aż tak długo nie zastanawiał się i postanowieniem z 23 sierpnia zwolnił Leśmiana *na wskutek podania*. 31 sierpnia prezes Sądu Okręgowego powiadomił zwierzchnictwo o zwolnieniu zamojskiego notariusza *z dniem dzisiejszym od pełnienia dotychczasowych czynności służbowych*.⁴⁰

W Warszawie Leśmian pozostawał bez stałych środków utrzymania. Zmarł kilkanaście miesięcy po opuszczeniu Zamościa. Formalnie notariuszem w Hrubieszowie i Zamościu był przez 6211 dni, z których nieobecności w jego aktach odnotowano łącznie 2383 dni, daje to niewiele ponad 60-procentową frekwencję. Odliczając nawet znikomą część nieobecności, które zatrzymywały go w Zamościu (np. przeziębienia), można by poprawić, czy uściślić treść pamiątkowej tablicy z zamojskiego domu poety: pomiędzy rokiem 1922 i 1935 Bolesław Leśmian mieszkał tu i pracował zaledwie przez osiem lat.

* Na IV stronie okładki reprodukcja dwu medali ze zbiorów Archiwum Państwowego w Zamościu poświęconych Bolesławowi Leśmianowi z 1979 r. (wyd. Towarzystwo Miłośników Lublina, proj. J. Jarnuszkiewicz) i 1988 r. (wyd. Towarzystwo Regionalne Hrubieszowskie, proj. W. Sęczawa).

tuszewskiego, kierownika ministerstwa skarbu, który zrobił to co było jedynym wyjściem z sytuacji, to znaczy umorzył długi nieszczęsnego reagenta.

³⁷ Akta, k. 523-539.

³⁸ Akta, k. 608 - *Ministerstwo prosi o zawiadomienie petenta, że kandydatura jego nie została uwzględniona. Podanie p. Lesmana zwraca się.*

³⁹ Akta, k. 621, 627.

⁴⁰ Akta, k. 628.

Warszawa _____
No. 29 _____
Rz. Kat. Parafja 1887 _____
Św. Jana _____

ŚWIADECTWO URODZENIA i CHRZTU Św.

Wydane na zasadzie ksiąg metrykalnych.

Zaświadcza się, że Bolesław Stanisław LESMAN, urodził się dnia 10/22 stycznia tysiąc ^{osmset} siedemdziesiąt siódmego roku /1877/ z ojca Józefa z matki Emmy urodzonej SUNDERLAND.

Za zgodność czego niniejszym zaświadczam.

Warszawa dnia 28 stycznia 1918 roku.

Urzędnik Stanu Cywilnego
/-/ Ks. E. DETKENS.

Za zgodność:

opisano: "osmset."

H. Siemianowski sekretarz.

NS.

Świadectwo urodzenia i chrztu Bolesława Leśmiana

AKTA OSOBOWE BOLESŁAWA LESMANA zawartość i charakterystyka dokumentów

I. Dokumenty luźne

- A. *Świadectwo urodzenia i chrztu św.* Wydane na zasadzie ksiąg metrykalnych – odpis maszynopisowy świadectwa wydanego przez parafię rzymskokatolicką św. Jana w Warszawie w dniu 28 stycznia 1918 r. Dokument zawiera datę urodzenia B. Lesmana 10/22 stycznia 1877 r. Przytoczona sygnatura księgi metrykalnej w liczniku podaje nr aktu (*No 29*) w mianowniku rok (1887). Niżej *Za zgodność:* i podpis sekretarza oraz okrągła pieczęć Ministerstwa Sprawiedliwości. (zob. s. 16)
- B. Dokument ślubu cywilnego Bolesława Leśmiana z Zofią Chylińską, wydany przez Republikę Francuską. Ma on formę niewielkiej książeczki (167x108 mm), liczącej 16 stron (bez okładki, brązowy zaciek w prawym górnym rogu), z rubrykami do wypełnienia: odnoszące się do samego małżeństwa (s. 1), śmierci małżonków (s. 2) oraz dzieci (s. 3-8). Druga część zawiera praktyczne porady medyczne dla małżonków dotyczące karmienia niemowląt, higieny oraz wybrane fragmenty aktów prawnych dotyczących opieki nad dziećmi. Dokument wypełniony w urzędowym języku francuskim, przez urzędnika cywilnego 6 okręgu miasta Paryża dn. 29 czerwca 1905 r. oznajmiał o małżeństwie zawartym między Bolesławem Stanisławem Lesmanem⁴¹ urodzonym w Warszawie (brak daty), Polska – Rosja, z zawodu literatem zamieszkałym w Paryżu przy Montparnasse 131, synem Józefa i Emmy z d. Sunderland i Zofią Wiesławą Chylińską urodzoną 21 stycznia/6 lutego 1881 w Łomży, Polska – Rosja z zawodu artystką malarką zamieszkałą w Paryżu przy ul. Leopolda Roberta 10, córką Włodzimierza i Pauliny z Sawickich. Na trzeciej stronie wpisana została ich córka Maria Ludwika Emma urodzona 11 sierpnia 1905 r. w Concarneau.
- C. Oświadczenie świadków potwierdzających ukończenie studiów i pracę na Kolei Nadwiślańskiej - odpis maszynopisowy. W nagłówku *Zakład Przyrodolecznicy Dra Józefa Łuczyńskiego ul. Smolna nr 10 w Warszawie* i data *Warszawa, dn. 1 lutego 1918 r.* poniżej treść oświadczenia podpisanego *Dr med. Józef Łuczyński*. Niżej na tej samej stronie drugie oświadczenie częściowo różniące się treścią, podpisane: *Warszawa, dn. 4 lutego 1918 r. Przewodniczący Komisji Urzędniczej Państwa Polskiego z dopisanym ręcznie nazwiskiem Ludomir Grondyszyński*. Pod oświadczeniami: *Za zgodność:* i podpis sekretarza oraz okrągła pieczęć Ministerstwa Sprawiedliwości.
- D. Wyciąg z ksiąg stałej ludności (formularz) domu przy ul. Mokotowskiej w Warszawie do *otrzymania dowodu osobistości* z 15 marca 1922 r. na nazwisko córki Lesmana Marji Ludwiki Ewy ur. 3 października 1905 r. w Warszawie, wyznania katolickiego, panny, uczennicy szkoły, W uwagach odnotowano: *od dnia 19 stycznia 1922 wymeldowana niewiadomo dokąd.*

⁴¹ W oryginale: *Boleslas Stanislas Lesman* i *Sophie Wiesława Chyliński*, imiona córki *Marie Louise Emma*.

- E. Wyciąg j.w. na nazwisko córki Lesmana Wandy Ireny Zofii, ur. 11 grudnia 1908 r. w Warszawie,
- F. List Bolesława Lesmana do Romualda Jaśkiewicza prezesa Sądu Okręgowego w Zamościu z Hrubieszowa, dn. 31 maja 1920 r. (wyrwane z notesu kartka – 4 strony formatu 148x112 mm (treść listu w Aneksie nr 4)
- G. *Wykaz stanu służby Bolesław Stanisław Lesman* – zbroszurowany formularz (34x21 cm) na ośmiu stronach zawiera podstawowe dane dotyczące jego osoby, rodziny, wykształcenia oraz przebiegu służby. Założony został 23 sierpnia 1926 r. w Sądzie Okręgowym w Zamościu i własnoręcznie przez Leśmiana wypełniony, później uzupełniany już inną ręką.
- H. Wizytówka B. Leśmiana: r. druk. *BOLESŁAW LEŚMIAN*, v. dopisek ołówkiem ręką B. Leśmiana.

II. Dokumenty zszyte

Teczka zawiera 628 kart dokumentów, w tym trzy nieliczbowane, zatytułowane *Kontrola urlopów od 1926 r.*, pozostałe numerowane od 3 do 629, wśród których brak nr 94 (wizytówka – umieszczona wśród dokumentów luźnych) i 613 (prawdopodobnie błąd w numeracji). Są to dokumenty powstałe między 10 sierpnia 1918 r. i 12 września 1935 r. a więc w okresie 17 lat i jednego miesiąca. 97 z nich dotyczy bezpośrednio przebiegu służby na stanowisku notariusza a pozostałych 528 – urlopów B. Leśmiana.

Te pierwsze odnoszą się przede wszystkim do spraw związanych z mianowaniami B. Leśmiana na kolejne stanowiska (m.in. protokół złożenia przysięgi) i obowiązkami wynikającymi z pracy na stanowisku notariusza (pisma dotyczą np. kaucji, zajęć notarialnych, w tym nieprawidłowości). Są też pisma powiadamiające o objęciu czynności notarialnych (po kolejnych nieobecnościach), nadaniu medalu, prośby o poparcie w sprawach ulg, a przede wszystkim odpis dyplomu uniwersyteckiego. Znajdują się tu m.in. kopie pism kierowanych do B. Leśmiana przez Ministerstwo Sprawiedliwości, Sąd Apelacyjny w Lublinie i oczywiście Sąd Okręgowy w Zamościu.

Dokumenty „nieurlopowe”:

- K. 3 – notatka *Kaucje Bolesława Lesmana Notariusza w Hrubieszowie*, nie podpisana, określająca ich wysokość na 21.600 mk.
- K. 4 – pismo Ministerstwa Sprawiedliwości do Prezesa Sądu Okręgowego w Zamościu (dalej PSO) z 10 VIII 1918 r. powiadamiające o mianowaniu B. Lesmana notariuszem przy Wydziale Hipotecznym Sądu Pokoju w Hrubieszowie.
- K. 5 – protokół złożenia przysięgi w dn. 25 VIII 1918 r. i wręczenia nominacji z dn. 2 VIII 1918 r.
- K. 6 – pismo Bolesława Lesmana (dalej BL) do PSO z 5 IX 1918 w powiadamiające o otwarciu kancelarii notarialnej.
- K. 15 – pismo BL do PSO z 17 X 1918 powiadamiające o powrocie z urlopu i objęciu czynności notarialnych.
- K.22 – j.w. z 27 XI 1918 r., kolejne pisma. z 17 II 1919 r. (k. 33), 2 VIII (k. 37), 16 IX (k. 43), 21 XII (k. 46), 12 V 1920 r. (k. 49), 2 VII (k. 59), 23 X (k. 60), 12 VII (k. 74), 18 VIII (k. 78), 20 XI (k. 84), 4 II 1922 r. (k. 90), 3 XII 1923 (k. 150), 23 IX 1924 r. (k. 163), 1 VIII 1930 r. (k. 401).
- K. 23 – pismo BL do Ministra Sprawiedliwości z 4 XII 1918 r. na ręce PSO z prośbą o zwolnienie z obowiązków notariusza w Hrubieszowie.
- K. 24 – Pismo BL do PSO z 4 XII 1918 r. wycofujące podanie o dymisję.

K. 41 i 42 – pismo Głównego Urzędu Likwidacyjnego w Warszawie z 21 X 1919 r. do PSO z prośbą o przyspieszenie nominacji dla BL na stanowisko wiceprezesa Komisji w Hrubieszowie (pisma Leśmiana z 11 X zwracającego się o to stanowisko brak w aktach) oraz odpowiedź z 23 X informująca o przekazaniu podania Leśmiana do Ministerstwa Sprawiedliwości.

K. 47 – pismo BL do PSO z 4 I 1920 r. zawiadamiające o niespełnianiu wymogów do objęcia stanowiska (j.w.).

K. 53-58 – dokumenty związane z nabyciem obligacji Pierwszej Pożyczki Odrodzenia i regulacją kaucji. Składają się na nie dwa pisma BL do PSO z [28] V i 29 V 1920 r., do których dołączał za pierwszym razem kwotę w gotówce, za drugim w obligacji (k. 53 i 54), dwa pokwitowania wpłaty kaucji do Kasy Skarbowej w Hrubieszowie (przez B. Lesmana) i Zamościu (przez Sąd Okręgowy od B. Lesmana) obie z 2 VII, na kwoty 2000 mk (k. 57 i 55) oraz wyciąg z księgi poborowej za rok 1919 r. (k. 58).⁴²

K. 72 – pismo BL do PSO z 9 VI 1921 zawiadamiające o wpłacie kaucji (5 tys. mk).

K. 92 – Pismo BL do PSO z 13 II 1922 r. w sprawie niedopełnienia obowiązku przedstawienia wykazu służby, usprawiedliwiony *nieotrzymaniem oczekiwanych papierów*.

K. 94 – ten numer posiada wizytówka B. Lesmana – przełożona do części z aktami luźnymi (nie zszytymi).

K. 97 – pismo BL do PSO z 8 III 1922 r. powiadamiające o przedstawieniu 3 egzemplarzy *Wykazu Stanu Służby*, z adnotacją o dołączonych dokumentach.⁴³

K. 98 i 99 – pismo BL do PSO z 12 III 1922 r. powiadamiające o wpłaceniu kaucji (10.500 mk) wraz z pokwitowaniem Kasy Skarbowej w Hrubieszowie.

K. 101 – Pismo BL do PSO z 24 III 1922 r. informujące o załączonym do pisma świadectwie ślubu cywilnego.

K. 109 – pismo Ministerstwa Sprawiedliwości do Prezesa Sądu Okręgowego w Zamościu z 13 V 1922 r. powiadamiające o decyzji z 10 V przeniesienia B. Lesmana notariusza w Hrubieszowie *na także stanowisko notariusza przy Wydziale Hipotecznym Sądu Pokoju w Zamościu*.

K. 110 – odpis pisma Ministra Sprawiedliwości do B. Lesmana z 10 V 1922 r. w powyższej sprawie.

K. 111 i 112 – odpis pisma PSO do BL z 29 V 1922 r. w sprawie zamknięcia kancelarii, przekazania następcy aktów, ksiąg, pieczęci oraz pokwitowanie z 8 VI nowo mianowanego pisarza hipotecznego z wykazem akt i ksiąg za poszczególne lata.

K. 113 – pismo BL do PSO z 9 VI 1922 r. powiadamiające o rozpoczęciu urzędowania w Zamościu, wraz z *odwzorami dwóch pieczęci* – tuszowej i lakowej (częściowo wykruszona).

K. 124 i 125 – odpis pisma PSO do Ministerstwa Sprawiedliwości z 22 III 1923 r. dotyczące tworzonego z 1 X 1923 r. Wydziału Hipotecznego przy Sądzie Okręgowym z wnioskiem o powierzenie urzędu notariusza „okręgowego” B. Lesmanowi.

K. 130 – pismo BL do PSO z 16 VIII 1923 r. dotyczące nieporozumień związanych z płatnościami notarialnymi.

⁴² Wyciąg jest swoistym świadectwem czasu, kwoty w poszczególnych rubrykach podawane są w trzech różnych walutach: dochód w rublach (3870 i 25 k.), wysokość kaucji złożonej w koronach (3000), a kwota dopełnienia kaucji w markach.

⁴³ *Odpis świadectwa urodzenia i chrztu, odpis zaświadczenia o ukończeniu Uniwersytetu i o służbie na Kolei Nadwiślańskiej*. Zob. Zawartość... A i C.

K. 135 i 137 – pismo Prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie do PSO z 13 IX 1923 r. powiadamiające o mianowaniu B. Lesmana z 6 IX notariuszem przy Wydziale Hipotecznym Sądu Okręgowego oraz odpis pisma PSO do Prezesa Sądu Apelacyjnego powiadamiającego o objęciu stanowiska przez B. Lesmana z 1 X 1923 r.

K. 136 – odpis pisma Ministerstwa Sprawiedliwości do BL z 11 IX 1923 r. powiadamiające o mianowaniu j.w.

K. 138 – odpis pisma Ministerstwa Sprawiedliwości do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 10 IX 1923 r. w sprawach j.w.

K. 139 i 140 – odpis pisma PSO do BL z 1 X 1923 r. w sprawie objęcia stanowiska notariusza przy Wydziale Hipotecznym Sądu Okręgowego i rozpoczęcia czynności z 1 X a także złożenia aktów, ksiąg, pieczęci do archiwum hipotecznego przy Sądzie Pokoju oraz pismo BL do PSO z 1 X o rozpoczęciu urzędowania.

K. 154 – pismo BL do PSO z 26 VI 1924 r. z prośbą o czasowe zwolnienie z pełnionych dodatkowo obowiązków zastępcy pisarza hipotecznego.

K. 155 – kopia pisma PSO do BL z 9 VI 1924 r. do pełnienia czynności sprawowanych dotychczas przez zmarłego notariusza hrubieszowskiego.

K. 164 – odpis zaświadczenia wystawionego dla BL przez PSO z 11 X 1924 r. w celu poparcia ulgowego paszportu zagranicznego na wyjazd chorej żony do Włoch w celach kuracyjnych.

K. 182 – pismo BL do PSO z 5 V 1925 r. dotyczące upoważnienia dla W. Głowackiego do czynności przy protestowaniu weksli.

K. 206 i 207 – pismo BL do PSO z 25 VI 1926 r. i odpowiedź w sprawie j.w.

K. 267 – pismo BL do PSO z 7 I 1928 r. powiadamiające o załączonym odpisie dyplomu Uniwersyteckiego.

K. 268 – odpis notarialny dyplomu uniwersyteckiego (j. ros.), poświadczony 30 XII 1927 r. przez notariusza Jana Zielińskiego w Zamościu (Aneks nr 3).

K. 269 – podpis zaświadczenia z 11 I 1928 r. dla Okręgowej Komisji Wyborczej w celu zwolnienia B. Lesmana z jej przewodniczenia, w związku z powierzeniem mu zastępstwa na czas urlopu pisarza hipotecznego Zygryda Krauzego.

K. 357 – odpis pisma PSO do BL z 26 XI 1929 r. – „wytykającego” nieprawidłowości w prowadzeniu repertorium jego czynności, stwierdzone podczas sprawdzenia opłat stemplowych.

K. 366 i 367 – kopia pisma PSO do BL z 15 X 1929 r. powiadamiającym o przyznaniu prawa do Medalu Dziesięciolecia oraz odpis pisma Prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 23 IX 1929 r. o przyznaniu prawa do Medalu Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości.

K. 389-394 – kopia pisma SO Wydziału Cywilnego do PSO z 30 V 1930 r. z załączonymi odpisami weksli, aktu protestu B. Lesmana w sprawie nie zapłaconych pieniędzy przez firmę korzystającą z usług jego kancelarii decyzją oraz dalsza korespondencja, ponieważ protest był wbrew przepisom, wyjaśnień B. Lesmana z 13 VI (k. 393) PSO nie przyjął, zwracając 17 VI (k. 394) uwagę na ścisłe przestrzeganie przepisów prawa wekslowego.

K. 397 i 398 – pismo BL do PSO z 21 VII 1930 r. z prośbą o zwolnienie z obowiązku zastępstwa pisarza hipotecznego oraz kopia pisma z 23 VII ze zgodą na powyższe.

K. 467 – pismo Urzędu Skarbowego Podatków i Opłat Skarbowych do PSO z 25 V 1932 r. powiadamiające o zaleganiu pod dłuższego czasu przez B. Lesmana z opłatą podatku obrotowego i dochodowego na sumę ok. 18.000 zł i prośbą o wpłynięcie na niego.

K. 523, 534 i 524 – pisma Prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie do PSO z 22 XII 1933 r. powiadamiające o postanowieniu Ministra Sprawiedliwości z 19 XII przenoszącym BL na stanowisko Notariusza przy wydziale hipotecznym Sądu Grodz-

kiego w Warszawie, oraz do Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie z 21 XII 1933 r. w sprawie j.w., ponadto odpis pisma Prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie do BL z tegoż dnia powiadamiające o postanowieniu j.w.

K. 525-527 – pismo Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie do PSO z 22 XII 1933 r. w sprawie zwolnienia z urzędowania *w takim terminie, aby mógł w dniu 30 XII objąć urzędowanie na nowym stanowisku*, odpis pisma Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie do BL z tegoż dnia z prośbą o objęcie urzędowania z 30 XII i przyjęcie akt i repertoriów po poprzednim notariuszu oraz kopia pisma PSO do Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie z 9 I 1934 r. w sprawie pokwitowania odbioru pisma BL.

K. 528-532 i 537 – pisma Prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie do PSO i Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie z 29 XII 1933 r. powiadamiające o postanowieniu Ministra z 28 XII przenoszącym BL z powrotem na stanowisko notariusza w Zamościu (k. 528 i 537); odpis pisma Prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie do BL z tegoż dnia powiadamiające o postanowieniu j.w. (k. 529); pismo Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie do PSO i odpis pisma do BL z 30 XII 1933 r. w tej sprawie do BL (k. 530, 531) wraz z kopią pisma PSO do Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie z 9 I 1934 r. w sprawie pokwitowania odbioru pisma BL (k. 532).

K. 533 – pismo Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie do PSO z 9 I 1934 r. z przekazujące korespondencję do akt B. Lesmana.

K. 540 – odpis pisma Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 30 XII 1933 r. powiadamiające o zwolnieniu B. Lesmana.

(Na k. 525, 526, 529 i 531 znajdują się podpisy B. Lesmana potwierdzające otrzymanie oryginału – wszystkie z datą 8 I 1934 r.)

K. 535, 536, 538, 539 – dokumenty stanowiące odpisy pism z kart (kolejno) 526 i 525, 531 i 530)

K. 607-609 – pismo BL do Ministra Sprawiedliwości z 4 IV 1935 r. z prośbą o na stanowisko notariusza do Warszawy (Aneks nr 5); pismo Ministerstwa Sprawiedliwości do PSO z 5 VI 1935 r. w sprawie j.w. odmowne (z kopertą).

K. 621 – kopia pisma PSO do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 6 VIII 1935 r. przedstawiające w załączeniu podanie B. Lesmana o zwolnienie z zajmowanego stanowiska z dniem 20 VIII r.b.

K. 627-628 – pismo Prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie do PSO z 29 VIII 1935 r. powiadamiające o postanowieniu Ministra Sprawiedliwości z 23 VIII o zwolnieniu *na wskutek podania*, z prośbą o podanie daty zaprzestania przezeń urzędowania, odpis pisma PSO do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 31 VIII 1935 r. powiadamiające o zwolnieniu B. Lesmana.

K. 629 – odpis pisma PSO do Prezesa Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 12 IX 1935 r. przekazujące legitymację (nr 10) B. Lesmana..

Dość jednorodna grupa korespondencji urlopowej przedstawiona jest osobno w postaci tabeli (Aneks nr 1). Są to głównie podania o urlop i ich przedłużenie, kopie pism prezesa Sądu Okręgowego udzielającego na nie zgody oraz inne dokumenty jak zaświadczenia lekarskie (26), telegramy (46), koperty listowe (4).

Tabela przedstawia w kolejności chronologicznej pełny wykaz urlopów, z ustalonymi na podstawie dokumentów datami, liczbą dni, charakterem urlopu, miejscem pobytu, okolicznościami ich przedłużenia a także rodzajem korespondencji. Ponieważ są to źródła uwiarygodnione urzędowo służyć mogą do bardzo szczegółowych dalszych studiów nad biografią poety. Z uwagi istotną przyczynę wielu urlopów – liczne choroby trapiące Leśmiana jako dodatkowy materiał przedstawiona została treść wszystkich zachowanych w aktach zaświadczeń lekarskich

(Aneks nr 2). To również może być drobny przyczynek do badań wchodzących w zakres historii medycyny, choćby nad używaną podówczas terminologią medyczną czy nawet stylistyką lekarskich zaświadczeń.

Osobny aspekt akt osobowych B. Leśmiana to ich charakter formalny. Znajdują się w nich przede wszystkim pisma przesyłane do Sądu Okręgowego oraz odpisy i kopie pism wysyłanych do niego. Te ślone przez Leśmiana w przeważającej większości są pisane przez pracownika kancelarii (od 1927 maszynowe) i tylko podpisywane. W teczce są również podania pisane jego ręką w całości. Dotyczy to zwłaszcza próśb o przedłużenie urlopy pisanych z Warszawy, czy parokrotnie z zagranicy (dołączone są adresowane przez poetę koperty).

W całej teczce znajduje się 249 pism z podpisem Leśmiana, w tym 52 pisanych przez niego w całości.⁴⁴

⁴⁴ Pisma w całości własnoręcznie pisane przez Leśmiana: k. 16, 18, 23, 24, 25, 31, 34, 36, 38, 44, 46, 47, 50, 53, 63, 64, 74, 77, 98, 108, 118, 159, 161, 175, 178, 188, 219, 260, 267, 273, 293, 295, 296, 297, 332, 401?, 444, 465, 516, 519, 550, 552, 558, 562, 566, 585, 597, 608, 612, 619.

ANEKS NR 1

Urlopy Bolesława Leśmiana

Zestawienie dotyczy urlopów B. Leśmiana w czasie pracy w Hrubieszowie i Zamościu. Wyszczególnione zostały chronologicznie w układzie tabelarycznym. Tabele sporządzono wg dokumentów (nr kart) z teczki *Akta osobowych B. Lesmana*. W ówczesnej nomenklaturze urlopem była każda nieobecność w pracy. Podzielone zostały na trzy grupy:

- okolicznościowy – wg przedstawionego powodu (zwykle sprawy rodzinne, rodzinne, prace w PAL itp.) nie miał charakteru wypoczynkowego, chociaż stricte mógł nim być; ten rodzaj urlopów dominuje w wykazie.
- zdrowotny – choroba, kuracje (w tym przypadku kuracje np. w Monte Carlo czy Zakopanem faktycznie mogące mieć również charakter wypoczynkowy);
- wypoczynkowy – ten powód w podaniach występował najrzadziej (w kilku przypadkach trudno było zdecydowanie określić charakter urlopu).

Z dokumentów związanych z każdym urlopem osobno zaznaczono:

- podania o urlopy i ich przedłużenie składane przez B. Leśmiana (początkowo pisane ręcznie, później maszynowo) oraz telegramy;
- inne dokumenty: odpisy i kopie pism udzielających zgody na urlop, zaświadczenia lekarskie, dokumenty związane z zastępstwem (nie oznaczano wszystkich dokumentów).

W uwagach cytowane są przyczyny urlopu (wg podań) oraz inne związane urlopem informacje (przedłużenia, zaświadczenia itp.).

Objaśnienia skrótów:

Typ urlopu: okolicznościowy – O, wypoczynkowy – W, zdrowotny – Z

Pisma: prośba o urlop: odręczne – R, maszynopis – M, telegram – T; inne: zgoda osobne pismo – o, na odwrotnej stronie podania – r, zaświadczenia lekarskie – L; pisma zastępcy notariusza – zc

W uwagach: PSO – Prezes Sądu Okręgowego, PAL – Polska Akademia Literatury.

1918

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
7-14	15 IX - 15 X 16 X	32	O	R,T	o, In. zc	<i>srowadzenie rzeczy i załatwienie spraw osobistych w Warszawie; In - zawiadomienie o wyjeździe z Hrubieszowa (19 IX); przedłuż. urlopu (telegram - Radom); zc - pismo zastępcy i pozwolenie na zastępstwo</i>
16-17	21 - 30 X	10	O	R	o	<i>osobiste</i>
18-21	5 - 20 XI 21 - 26 XI	22	O	R,T	o, zc	zob. przypis 16; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)
25-32	7 - 15 XII 16 XII - 27 I 28 I - 16 II 1919	62	O/Z	Rx3 Tx2	o, zc, L	zob. przypis 16; przedłuż. urlopu (2 telegramy - Warszawa), w drugim <i>ciężko chory krwotok płucny; świadectwo lekarskie (23 I)</i>

1919

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
34-36	15 VII - 1 VIII	18	O	R	o, In	<i>rodzinne</i> ; In - zawiadomienie o wyjeździe do Warszawy (15 VII)
38-40	9 - 16 IX	8	O	R	o, zc	<i>familijne</i>
44-45	17 XI - 18 XII	32	O	R	o	<i>rodzinne</i>

1920

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
48	26 IV - 11 V	16	O	R	r	<i>familijne</i>
50	1 VI - 1 VII	31	O	R	r	<i>rodzinne</i>
61-63	14 - 23 XII	10	O	Rx2	r	<i>familijne</i> ; wystąpił o 25 dni, ostatecznie skracając urlop
64-66	30 XII - 27 I 1921	29	O	R	o, zc	<i>familijne</i> ; zgoda na urlop o 4 dni krótszy

1921

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
67-68	23 - 24 III 25 - 31 III	9	O	R,T	r	<i>familijne</i> ; przedłuż. urlopu (telegram - Hrubieszów)
69-71	11 - 24 IV	14	O	R,T	o, zc	<i>familijne</i> ; telegram z Hrubieszowa
73	13 VI - 11 VII	29	Z	R	r	<i>czując się słaby pragnę wyjechać do lekarzy warszawskich</i>
75-77	10 - 15 VIII	6	O	R,T	o	<i>familijne</i> ; telegram z Hrubieszowa
79-80	24 VIII	1	Z	T	r, zc	<i>Choroba i konieczność wyjazdu na testament</i> ; telegram z Hrubieszowa
81-83	17 X - 14 XI 15 - 19 XI	34	Z	R,T	r	<i>choroba</i> ; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)
85-86	7 XII	1	Z	R,T	r	<i>przeziębienie</i> ; telegram z Hrubieszowa
87	19 - 21 XII	3	Z	R	r	<i>czując się słabym</i>

1922

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
88-89	23 - 26 I 27 I - 2 II	11	Z	R,T	r	<i>do doktorów warszawskich</i> ; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)

91 93-95	20 - 25 II 26 II - 2 III	11	O	R,T	r	<i>familijne; wcześniej uzgodniony urlop z powodu złych warunków atmosferycznych odwołał; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)</i>
96 100	13 - 18 III 19 - 23 III	11	O	R,T	r	<i>osobiste; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)</i>
102-104	29 III - 2 IV 3 - 8 IV	11	O	R,T	r, zc	<i>familijne; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)</i>
105-107	18 - 22 IV 23 - 29 IV 30 IV - 3 V	16	O	R Tx2	r	<i>osobiste; przedłuż. urlopu (telegramy - Warszawa)</i>
108	9 - 22 V	14	O	R	r	<i>osobiste</i>
114	13 VI	1	Z	R	r	<i>choroba</i>
115-117	4 VIII - 1 IX 2 - 7 IX	35	W	R Tx2	r	<i>poratowanie zdrowia - Zakopane; przedłuż. urlopu (telegramy - Zakopane)</i>
118	13 IX	1	Z	R	r	<i>choroba</i>
119	24 XI - 20 XII	27	O	R	r	<i>familijne, do Warszawy i Łodzi</i>

1923

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
120	18 I	1	O	R	r	
121	16 II - 3 III	16	O	R	r	<i>familijne, do Warszawy</i>
122-123	14 - 18 IV 18 - 21 IV	8	O	R,T	r	<i>osobiste, do Warszawy; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)</i>
128	2 - 18 VI	17	O	R	r	<i>familijne, do Warszawy</i>
126-127	7 - 18 VII 19 - 28 VII	22	O	R,T	r	<i>osobiste, do Warszawy; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)</i>
129,131	19 - 29 VIII 30 VIII - 1 IX	14	O	R,T	r	<i>familijne, do Warszawy; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)</i>
132-134	7 - 12 IX	6	O	R	o, zc	<i>familijne, do Warszawy</i>
141-143	26 X - 6 XI	12	O	R	o, zc	<i>rodzinne</i>
144-146	14 - 21 XI	8	O	R	o, zc	<i>wynajęcie mieszkania w Zakopanem dla chorej żony</i>
147-149	26 - 28 XI 29 XI - 2 XII	7	Z	Rx2	r	<i>przedłużająca się choroba; przedłuż. urlopu</i>
151	17 XII - 15 I 1924	30	Z	R	r	<i>na kurację do Zakopanego</i>

2/4 25
P. 519/25

Do
Pana Prezesa Sądu Okręgowego
w Łanoscie 175

Zatężejże przy niniejszym składaniu
lekarskiej, przez Pana Prezesa o
także przedłożenie mego nielapa
oraz o udzielenie mi od zastępcy
p. Władysława Adamowiczowi,
za którego ponownie odpowiedzialność
zgodnie z Art. 101, - do dnia
13 marca 1925 r.

Bolesław Leśmian

Inny niniejszym zatężejże Sądów na konto
odpowiedzi.

Monte Carlo. Hotel de la Réserve
Boulevard des Bas Moulins.

Przedłożenie odwołania
Leśmianowi rozległo do 13 marca
1925 r. na poprzedniej sesji
w czasie której rozstrzygnięto
materiał Leśmiana w 19
do 21B-925 r.
Przesłać

List Bolesława Leśmiana w sprawie przedłużenia urlopu

1924

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
152-153	11 III - 1 IV 1 - 8 IV	29	Z	R,T	r	<i>kuracja; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)</i>
156	12 - 13 IV	2	Z	R		<i>choroba</i>
157-162	21 VI - 1 VIII 2 VIII - 1 IX 2 - 22 IX	94	Z	Rx2	o, zc, L	<i>kuracja zalecona przez lekarzy chorób płucnych - Zakopane; PSO zgodził się na krótszy urlop (w podaniu do 19 VIII), przedłużenia urlopu (Zakopane, ul. Sienkiewicza, willa „Lutnia”); świadectwo lekarskie (25 VI)</i>
165-167	3 - 15 XI 16 - 30 XI	28	O	R,T	o, zc	<i>osobiste; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa) - operacja córki</i>
168-169	4 - 5 XII	2	Z	R	r, L	<i>Zaświadczenie lekarskie (2 XII)</i>
170-171	22 XII - 3 I 1925	13	O	R	o	<i>familijne, wyjazd</i>

1925

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
172-180	13 I - 9 II 10 II - 13 III 14 - 21 III	68	Z	R	o, Lx3	<i>kuracja, zły stan zdrowia; przedłuż. urlopu (Monte Carlo, Hotel de la Reserve, Chambre 35, Boulevard des Bas Moulins - koperta); zaświadczenia lekarskie (12 I, 26 I, 21 II)</i>
181	7 - 14 IV	8	W	R	r	<i>święteczny</i>
183-190	12 VI - 9 VII 10 VII - 8 VIII 9 VIII - 26 IX	116	W	Rx3, T	o, r	<i>wypoczynkowy; PSO zgodził się na krótszy urlop (w podaniu do 12 VII), przedłuż. urlopu (telegram - Alassio), przedłuż. urlopu – operacja żony (w tej chwili opuścić samej za granicą nie mogę)</i>
191-192	7 - 8 XII	2	O	R	o	
193	28 XII - 24 I 1926	28	Z	R	r	<i>zasięgnięcie porady lekarskiej do Warszawy i ewent. do Zakopanego na kurację</i>

1926

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
194-196	22 II - 4 III	11	O	T	o	<i>do Krakowa – operacja żony</i>
197	5 - 9 III	5	W	R	r	<i>święteczny</i>
198-199	2 - 9 IV	8	O	brak	o, zc	<i>poprawione ołówkiem 25 - 26 maja (?)</i>

200-202	8 V	1	Z	R	o, zc	rodzinne
203-205	25 - 26 V	2	O	R	o, zc	rodzinne
208-213	30 VI - 3 VII 4 - 6 VII	7	Z	Rx2	o, zc	przedłuż. urlopu
214-219	7 VII - 4 VIII 4 VIII - 4 IX	60	Z	Rx2	r, o, zc, L	choroba, wypoczynek, kuracja; przedłuż. urlopu; zaświadczenie lekarskie (31 VII)
220-221	8 X	1	O	R	o	osobiste
222-223	29 X - 3 XI	6	O	R	o	osobiste
224-225	21 XI	1	O	R	o	familijne
226-227	26 - 27 XI	2	Z	R	o	chwilowe zasłabnięcie
228-231	21 XII - 12 I 1927	23	Z	R	r, o, L	stan zdrowia wymaga kuracji; zaświadczenie lekarskie (15 XII); prośba o skrócenie urlopu

1927

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
232-234	24 II - 7 III	12	O	R,T	o	choroba żony znajdującej się w Zakopanem; telegram z Zakopanego: „Zosia ciężko zachorowała na grypę Lusia mieszka ze mną Gustawa
235-236	20 III	1	O	M	o	
237-239	6 V - 2 VI	28	Z	R	o, L	stan zdrowia wymaga kuracji; zaświadczenie lekarskie (29 IV)
240-241	6 - 16 VII	11	O	R	o	
242-243	25 - 28 VII	4	O	R	o	osobiste
244-248	16 - 30 VIII 31 VIII - 10 IX	25	Z	M,T	o, L	przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa); zaświadczenie lekarskie (12 VIII)
249-250	19 - 30 X	12	O	M	o	
251-252	2 XI	1	O	M	o	
253-262	7 - 10 XI 11 - 12 XI 13 - 23 XI 24 XI - 1 XII	25	O/ Z	Rx2,T x2	o, L	przedłuż. urlopu (telegramy - Warszawa) - w obu choroba żony; zaświadczenie lekarskie (19 XI)- koperta „ekspres polecony” (W-wa ul. Bracka 4)
263-264	3 XII	1	O	M	o	
265-266	16 - 22 XII	7	O	M	o	

1928

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
270-273	22 II - 4 III	11	O	M,R	o	rodzinne

274-275	12 - 24 III	13	O	M	o	
276-277	4 - 14 IV	11	O	M	o	
278-280	17 - 18 IV	2	Z	M	o, L	<i>choroba</i> ; zaświadczenie lekarskie (17 IV)
281-285	28 - 30 IV 1 - 5 V	8	Z	Mx2	o, L	<i>chory</i> , zaświadczenie lekarskie (28 IV), przedłuż. urlopu
286-287	21 V	1	O	M	o	
288-289	26 V	1	O	M	o	
290-302	16 VI - 13 VII 14 VII - 15 VIII 15 VIII - 1 IX	82	Z	M,Rx2 Tx2	o, L	przedłuż. urlopu (Karlsbad, Parkstrasse 33) - koperta; przedłuż. urlopu (Juan Les Pins, Hotel Victoria Lodge) - koperta; 2 telegramy w sprawie zmiany zastępcy (Juan les Pins); zaświadczenie lekarskie (1 VIII)
303-304	16 - 20 IX	5	O	M	o	
305-306	11 - 17 X	7	O	M	o	
307-308	3 XI	1	O	M	o	
309-310	9 - 19 XI	11	O	M	o	

1929

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
311-312	18 - 28 I	11	O	M	o	
313-314	7 - 8 II	2	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
315-316	23 II	1	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
317-318	27 II - 1 III	3	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
319-321	16 - 19 III	3	O	M	o	<i>familijne</i> ; 18 III był w pracy
322-325	24 III - 7 IV 8 - 11 IV	19	O/ Z	M,T	o	przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa); od 6 IV <i>choroba</i>
326-327	3 V	1	O	M	o	
328-329	30 V - 27 VI	29	O	M	o	
330-331	5 VII	1	O	M	o	<i>familijne</i>
332-335	15 - 19 VII 20 VII	6	O	R,T	o	<i>rodzinne</i> ; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)
336-339	26 VII - 1 VIII 1 - 5 VIII	11	O	M,T	o	przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)
340-344	10 - 13 VIII 14 - 17 VIII	8	O	M,Tx2	o	<i>towarzyszy w podróży sędziemu Skowierze do szpitala w Warszawie</i> ; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa) - <i>pogorszenie zdrowia Skowery</i>
345-346	17 - 18 IX	2	O	M	o	
347-348	21 - 24 IX	4	Z	M	o	<i>choroba</i>

349-350	1 - 3 X	3	Z	M	o	<i>choroba</i>
351-352	15 - 17 X	3	Z	M	o	<i>choroba</i>
353-354	31 X	1	O	R	o	<i>załatwienie w Lublinie sprawy maturalnej mojej córki</i>
355-356	9 XI	1	O	M	o	
358-359	11 XI	1	O	M	o	
360-361	20 - 21 XII	2	O	M	o	<i>wyjazd do Warszawy</i>
362-365	23 XII - 7 I 1930	19	O	Mx3	o	<i>wyjazd do Warszawy</i>

1930

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
368-369	2 - 3 III	2	O	M	o	
370-371	5 - 6 III	2	O	M	o	
372-373	18 - 20 III	3	O	M	o	
374-377	26 III - 6 IV 7 - 12 IV	18	O	M,T	o	<i>przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)</i>
378-379	28 IV	1	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
380-381	30 IV	1	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
382-388	5 - 26 V 27 IV - 7 VI	34	Z	M,T,R	o, L	<i>przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa), kolejne – choroba; zaświadczenie lekarskie (2 V)</i>
395-396	21 VI	1	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
399-400	28 - 31 VII	4	Z	M	o	<i>choroba</i>
402-403	20 VIII	1	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
404-405	2 - 4 IX	3	Z	M	o	
406-407	11 XI	1	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
408-409	23 -- 24 IX	2	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
410-411	3 X	1	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
412-413	20 - 21 X	2	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
414-415	14 - 15 XI	2	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
416-417	6 XII - 7 XII	2	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
418-419	18 - 20 XII	3	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>

1931

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
420-421	2 - 7 I	6	Z	M	o	<i>grypa</i>

422-423	9 - 15 I	7	Z	M	o	<i>grypa</i>
424-425	13 II	1	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
426-427	21 - 22 III	2	O	M	o	
428-429	5 - 9 IV	5	O	M	o	
430-433	2 - 8 V 9 - 13 V	12	O	M,T	o	przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)
434-435	1 - 3 VIII	3	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
436-439	28 X 29 - 31 X	1	Z	Mx2	o	<i>przeziębienie</i>
440-447	3 - 11 XI 12 - 24 XI 25 XI - 22 XII	59	Z	M,Rx2 T	o, L	przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa); PSO zgodził się na krótszy urlop (w podaniu do 30 XII); zaświadczenie lekarskie (21 XI)

1932

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
448-449	7 - 8 I	2	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
450-452	11 II	1	Z	M	o	<i>przeziębienie</i> , podwójne pismo (drugie bez podpisu)
453-454	12 - 13 II	2	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
455-456	15 - 20 II	6	Z	M	o	<i>grypa</i>
457-458	12 III	1	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
459-460	29 III - 3 IV	6	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
461-463	4 IV	1	Z	M	o	<i>przeziębienie</i> , PSO zwrócił się o zaświadczenie lekarskie (nie dostarczył)
464-466	30 IV	1	Z	M	o, L	zaświadczenie lekarskie (29 IV)
468-470	3 VI	1	Z	M	o, L	zaświadczenie lekarskie (2 VI)
471-472	16 VII - 12 VIII	28	W	M	o	<i>odpoczynkowy</i>
473-476	31 VIII - 1 IX 2 IX	3	Z	Mx2	o	<i>osłabienie atakiem serca</i> ; przedłuż. urlopu
477-478	6 IX	1	Z	M	o	<i>choroba serca</i>
479-490	6 X - 4 XI 5 XI - 3 XII	58	Z	Mx3 Tx2	o Lx2	<i>zasięgnięcie porady lekarskiej i przeprowadzenie kuracji; choroba serca - wymaga dłuższej kuracji zastrzykami stosowanymi w Warszawie; zaświadczenia lekarskie (6 X, 28 X)</i>

1933

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
491-492	10 - 12 I	3	O	M	o	

493-494	25 I	1	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
495-499	20 III - 15 IV	27	Z	Mx2	o, L	<i>wyjazd w celu leczenia się u lekarza specjalisty; zaświadczenie lekarskie (18 III)</i>
500-501	6 V	1	Z	M	o	<i>choroba</i>
502-504	20 - 23 V	4	Z	M	o, L	<i>przeziębienie, grypa; zaświadczenie lekarskie (19 V)</i>
505-508	6 VI - 10 VII	35	W	M	o	<i>wypoczynkowy; zmiana zastępcy</i>
509-511	26 - 28 X	3	Z	M	o	<i>przeziębienie; podwójne pismo (drugie bez podpisu)</i>
512-513	30 X - 3 XI	5	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
514-522	4 - 11 XI 12 XI - 2 XII 3 - 23 XII 23 XII - 3 I 1934	61	Z/ O	M,Rx2	O, L	<i>rodzinne, wyjazd; przedłuż. urlopu – kuracja sercowa, prace PAL; osobiste; zaświadczenie lekarskie (6 XI)</i>

1934

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
541-545	18 - 25 I 26 I - 1 II	15	O	M,T	o	<i>prace PAL; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)</i>
546-547	12 - 13 II	1	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
548-551	16 - 24 II 24 II - 2 III	15	O	M,R	o	<i>prace PAL; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)</i>
552-553	10 - 11 III	2	Z	R	o	<i>przeziębienie</i>
554-555	23 - 31 III	9	O	M	o	<i>prace PAL</i>
556-559	12 - 21 IV 22 - 25 IV	14	O	M,R	o	<i>prace PAL; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)</i>
560-563	4 - 12 V 13 - 16 V	13	O	M,R	o	<i>prace PAL; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)</i>
564-568	1 VI - 12 VII 12 - 31 VII	61	W/ Z	M, R	o, L	<i>przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa); zaświadczenie lekarskie (10 VII)</i>
569-570	28 IX - 7 X	10	O	M	o	<i>prace PAL</i>
571-572	20 - 25 X	6	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
573-574	6 - 17 XI	12	O	M	o	<i>prace PAL</i>
575-576	22 - 30 XI	9	O	M	o	<i>prace PAL</i>
577-578	8 - 22 XII	15	O	M	o	<i>prace PAL</i>

1935

Nr kart	Urlop			Pisma		Uwagi
	Daty	Dni	Typ	Podanie	Inne	
579-582	2 - 4, 5 I	4	O	M,T	o	<i>prace PAL przedłuż. urlopu (telegram)</i>

						- Warszawa)
583-588	14 - 27 I 28 - 30 I 31 I - 1 II	19	O	M,R,T	o	<i>prace PAL</i> przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)
589-590	15 II	1	Z	M	o	<i>przeziębienie</i>
591-594	19 II - 4 III 5 - 8 III	18	O	M	o	<i>prace PAL</i> przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa)
595-600	13 - 19 III 20 III - 3 IV 4 - 6 IV	26	Z/ O	M,R,T	o	<i>prace PAL</i> ; przedłuż. urlopu (telegram - Warszawa, Pałac Potockich , Krak. Przedm. 32); nast. <i>grypa</i>
601-602	24 IV - 7 V	14	O	M	o	<i>prace PAL</i>
603-604	14 - 18 V	5	O	M	o	<i>depesza PAL - zgon Piłsudskiego</i>
605,606 610-612 614-616	28 V - 8 VII 9 VII - 1 VIII 2 - 20 VIII 21 - 31 VIII	95	W/ O	M,R	o, In	<i>wypoczynkowy, prace PAL</i> ; przedłuż. urlopu (Warszawa, Pałac Potockich , Krak. Przedm. 32); In - PSO do Sądu Apelacyjnego o zgodę (<i>wykorzystał w roku bież. ponad trzy miesiące</i>)

Zestawienie urlopów

	O	Z	W	Razem		O	Z	W	Razem
1918*	79			79	1927	61	78		139
1919	80	25		105	1928	61	92		153
1920	59			59	1929	102	22		124
1921	56	68		124	1930	32	58		90
1922	90	13	35	138	1931	19	77		96
1923	104	22		126	1932		83	28	111
1924	53	127		180	1933	37	65	35	137
1925	5	72	124	201	1934	115	31	39	185
1926	29	105	5	139	1935*	104	4	74	182

- rok niepełny

Razem 2368 dni

Zaświadczenia lekarskie B. Leśmiana

Warszawa, 23 I 1919 r., Dr Ignacy Grundzach, W-wa, ul. Nowogrodzka 18 (pieczęćka).

Świadcstwo – Niniejszym świadczę, że p. Bolesław Lesman wskutek krwawego krwotoku (...) zmuszony jest przez czas pewien do 2 tygodni przebywać w łóżku. (k. 32)

Warszawa 25 VI 1924 r., Dr Anastazy Landau (pieczęćka)

Niniejszym zaświadczam, iż Bolesław Leśmian [!], którego znam osobiście, chory jest na chroniczny niezbyt obu szczytów płucnych oraz ogólną niedokrwistość, skutkiem czego pacjent powinien wyjechać co najmniej na 3-miesięczną kurację. (k. 160)

Zamość, 2 XII 1924 r., Dr Bolesław Bogucki (opł. stemplowa 2 zł.)

Zaświadczenie – Zaświadczam, że p. Bolesław Lesman (...) cierpi na zapalenie okostnej kości lewego podudzia wobec czego jest konieczne aby w ciągu dni trzech pozostawał w domu na kuracji. (k. 169)

Zamość, 12 I 1925 r., Dr Bolesław Modzelewski (opł. stemplowa 2 zł.)

Zaświadczenie – zaświadczam, że Bolesław Lesman lat około [!] 45 cierpi na katar szczytów płuc. Choroba wymaga wyjazdu zagranicę w celach kuracyjnych na czas dłuższy. (k. 173)

Nicea, 26 I 1925 r., [nieczytelne nazwisko] (pieczęćki, potwierdz. notarialne)

Je soussigne Docteur en Medicine de la Faculte de Paris, declare [dalej nieczytelny]. (k. 176)

Monte Carlo, 21 II 1925 r., Oskar Kaufmann, lekarz zdrojowy (bez pieczęćki)

Świadcstwo lekarskie – P. Bolesław Lesman cierpi na katar płuc połączony z silnym kaszlem i częstymi krwotokami z powodu czego jeszcze w łagodniejszym klimacie pozostawać powinien, gdyż powrót jego do ostrzejszego klimatu obecnie połączonym byłby z niebezpieczeństwem dla zdrowia jego. Żona p. Lesmanowa cierpi na katar szczytów płucnych, z powodu czego również pozostać w łagodnym klimacie powinna. (k. 180)

Zakopane, 31 VII 1926 r., [nieczytelny podpis] Dyrektor Szpitala Stacji Klimatycznej w Zakopanem [wg pieczęćki]

Pan Rejent Lesman zgłosił się 31 VII celem zbadania lekarskiego. Stwierdziłem rozwiniętą gruźlicę płuc obustronną. Konieczny dłuższy pobyt celem leczenia klimatycznego. (k. 218)

Zamość, 15 XII 1926 r., Dr Feliks Wolski (pieczęćka)

Zaświadczenie lekarskie – Pana Bolesława Leśmana [!] lecę z powodu chronicznego procesu w płucach i w danej chwili radzę bezwzględnie wyjechać dla kuracji klimatycznej do Zakopanego. (k. 229)

Zamość, 29 IV 1927 r., Dr Feliks Wolski (pieczęćka i opł. stemplowa 3 zł)

Zaświadczenie lekarskie – U Pana Bolesława Leśmana stwierdzam osłabienia na sprawy płucnej [?] co wymaga leczenia klimatycznego w jak najkrótszym czasie. (k. 238)

Zamość, 12 VIII 1927 r., Dr Feliks Wolski (pieczętka)

Zaświadczenie lekarskie – Pana Bolesława Leśmana kieruję do Warszawy celem klinicznego badania przemiany materii. (k. 245)

Warszawa, 19 XI 1927 r., Dr Ignacy Grundzach, W-wa, ul. Nowogrodzka 18 (pieczętka, potwierdz. notarialne).

Świadcstwo – Zaświadczam, że pan Bolesław Lesman rejent (...) z powodu kataru oskrzeli (...) zmuszony jest do końca miesiąca listopada przebywać w Warszawie. Świadcstwo to wystawiam dla przedstawienia władzom sądowym. (k. 261)

Zamość, 17 IV 1928 r., Dr Feliks Wolski (opł. stemplowa 3 zł)

Zaświadczenie – p. Bolesława Leśmiana stwierdzam grypę i zalecam kilkudniowy pobyt w domu. (k. 280)

Zamość, 28 IV 1928 r., Dr Feliks Wolski (bez pieczętka)

„Zaświadczenie – U p. B. Leśmiana (...) stwierdzam stan zapalny gardzieli przy znacznej bolesności. Kilkudniowy pobyt w domu uważam za warunek leczenia choroby”. (k. 282)

Karlsbad, 1 VIII 1928 r., Dr Oskar Kaufmann, „Pascha”, Sprudelstrasse (notarialnie potwierdzone w j. czeskim)

Świadcstwo lekarskie – P. Bolesław Lesman przebywa w Karlsbadzie celem używania kuracji z powodu przewlekłego nieżytu żołądka i jelit. Kuracja tutejsza, którą p. Lesman prowadzi pod moją opieką lekarską powinna trwać do 10 sierpnia włącznie. (k. 294)

Nicea [oryg. Niceja], 31 VII 1928 r., Dr med. Józef Dobrzański lekarz przy Konsulacie Polskim w Niceji (pieczętka)

Pan Bolesław Lesman rejent w Zamościu cierpi na osłabienie mięśnia sercowego (...) wskutek czego natychmiastowo potrzebuje wypocząć, powinien tu zostać do 1 września b.r. (k. 298)

Zamość, 2 V 1930 r., Dr Bolesław Bogucki – Dyrektor Szpitala św. Mikołaja w Zamościu (pieczętka)

Zaświadczenie – Stwierdzam, iż p. Bolesław Lesman (...) cierpi na osłabienie mięśnia sercowego oraz przewlekły katar grubych kiszek. Z powyższych względów uważam za konieczne aby p. Lesman otrzymał 1 miesięczny [urlop?] i miał możliwość przeprowadzenia odpowiedniej kuracji. Zaświadczenie wydaje się celem przedłożenia władzom sądowym. (k. 383)

Warszawa, 21 XI 1931 r., Dr Ryszard Hertz (pieczętka)

Niniejszym zaświadczam, że stan p. Bolesława Lesmana – pod względem serca i kiszek – znacznie się pogorszył, to też zaleciłem mu zupełny spokój i usunięcie się od zajęć na przeciąg czterech tygodni. (k. 446)

Zamość, 29 IV 1932 r., Dr Feliks Wolski (pieczętka)

Zaświadczenie lekarskie – Wydaję niniejsze zaświadczenie p. Bolesławowi Leśmianowi na wskutek osobistej Jego prośby z tem, że stwierdzam u powyższego stan obostrzenia nieżytu grubych kiszek wyrażającego się atakami bóli i biegunką z uczuciem parcia. Choroba wymaga parudniowego leczenia celem złagodzenia ostrego jej charakteru. (k. 465)

Zamość, 2 VI 1932 r., Dr Feliks Wolski (pieczętka)

Zaświadczenie lekarskie – Niniejsze zaświadczenie wydaje się na osobistą prośbę p. Bolesława Leśmiana (...) z tem, że stan jego serca wymaga leżenia w łóżku w ciągu kilku dni przy jednoczesnym braniu lekarstwa. (k. 469)

Zamość, 6 X 1932 r., Dr Bolesław Bogucki (papier firmowy szpitala)

Zaświadczenie – Zaświadczam, że p. Bolesław Leśmian cierpi na wadę serca oraz osłabienie mięśnia sercowego, wobec czego zalecam mu zupełne powstrzymanie się od pracy w ciągu miesiąca i przeprowadzenie odpowiedniej kuracji w klinice w Warszawie. (k. 480)

Warszawa, 28 X 1932 r., Dr Józef Szper chirurg, Lekarz Szpitala Dz. Jezus ul. Nowogrodzka 19 (wg pieczętki)

Stwierdzam, że p. Lesman Bolesław (...) jest pod moją opieką lekarską. Wobec niedomykalności zastawki dwudzielnej serca i nerwicy stan p. Lesmana wymaga kuracji i opieki w ciągu 5 - 6 tygodni w Warszawie. Do przedstawienia władzy sądowej. (k. 485).

Zamość, 18 III 1933 r., Dr Feliks Wolski (pieczętki)

Zaświadczenie lekarskie – Wydaję niniejsze zaświadczenie p. Bolesławowi Leśmianowi na jego własną prośbę z tem, że u powyższego znajduję wadę serca przy rozszerzeniu mięśnia. Dla przeprowadzenia leczenia usilnie zalecam udanie się do specjalisty chorób sercowych w Warszawie. Zaświadczenie wydaje się dla przedłożenia go władzom sądowym celem uzyskania urlopu w celu leczniczym. (k. 496)

Zamość, 19 V 1933 r., Dr Feliks Wolski (bez pieczętki)

Zaświadczenie lekarskie – W dniu 19 V 1933 odwiedziłem chorego p. rejenta Bolesława Leśmiana i zalecam z powodu grypy kilkudniowe leżenie w łóżku do chwili spadku temperatury i ustąpienia zmian nieżytowych w płucach. (k. 503)

Warszawa, 6 XI 1933, Ignacy Landstein, lekarz Szpitala Dz. Jezus w Warszawie (pieczętka)

Niniejszym stwierdzam, że p. rejent Bolesław Leśmian dla przeprowadzenia kuracji infekcyjnej z powodu cierpienia serca winien przez kilka tygodni (6 tygodni) pozostać w Warszawie. (k. 517).

Warszawa, 10 VII 1934 r., Dr M. J. [nieczytelny podpis i pieczętka]

Zaświadczenie – Niniejszym stwierdzam, że p. Bolesław Leśmian znajduje się pod moją opieką lekarską, celem zastosowania kuracji przeciwsklerotycznej (odpowiednie zastrzyki pod kontrola lekarską) p. Lesman musi pozostać w Warszawie do końca b.m. (k. 567)

ANEKS NR 3

Odpis dyplomu uniwersyteckiego (teczka osobowa, k. 268, tłum. z ros. Katarzyna Kędziora)

Dyplom. Okaziciel tego Bolesław Stanisław Józefowicz Lesman, syn stałego mieszkańca m. Warszawy, wyznania rzymskokatolickiego po zadowolającym przejściu w Cesarskim Uniwersytecie św. Włodzimierza półrocznego badania i po zaliczeniu określonych ustawą półroczy [semestrów] na fakultecie prawnym Uniwersytetu św. Włodzimierza zdał egzaminy przed Prawną Komisją Egzaminacyjną przy Uniwersytecie św. Włodzimierza w kwietniu i maju 1901 r. i przedstawił następujące osiągnięcia: z systemu prawa rzymskiego - zadowolający, z prawa cywilnego - zadowolający, z sądownictwa cywilnego - zadowolający, z prawa karnego - zadowolający, z prawa handlowego -

zadowolający, z prawa międzynarodowego - zadowolający; odpowiedź pisemna z prawa rzymskiego - zadowolający. Po tym i w oparciu o stronę 81 ustawy ogólnej Cesarskich Rosyjskich Uniwersytetów z 23 sierpnia 1884 r. ob. [w oryg. г. - гражданин], Lesman, orzeczeniem Prawnej Komisji Egzaminacyjnej przy Uniwersytecie św. Włodzimierza 31 maja 1901 r. otrzymał dyplom drugiego stopnia ze wszystkimi prawami i ulgami zapisanymi na stronie 92 i innych Ustawy zatwierdzonej przez Jego Wysokość 15 sierpnia 1884 r.

Na potwierdzenie tego, dano ten dyplom ob. Lesmanowi za potwierdzonym podpisem i po przyłożeniu pieczęci Urzędu Kijowskiego Szkolnego Okręgu. Miasto Kijów, 31 lipca 1901 r. Nr 8848. Kurator Kijowskiego Szkolnego Okręgu Radca Tajny - podpis nieczytelny. Wykładowca Prawnej Komisji Egzaminacyjnej, Rzeczywisty Radca Stanu - podpis nieczytelny. Rządca kancelarii Kuratora Kijowskiego Szkolnego Okręgu - podpis nieczytelny.

ANEKS NR 4

List Bolesława Leśmiana do Romualda Jaśkiewicza prezesa Sądu Okręgowego w Zamościu, z 20 V 1920 r. (Akta osobowe, dok. F)

Szanowny Panie Prezesie

Śpieszę usprawiedliwić moją prośbę o nowy urlop, chociaż ufam z góry, że mi Pan Prezes za złe tego nie weźmie. Chodzi tym razem o mój udział w sprawie nowej taksy rejentalnej, która wszystkich niemal rejentów powiatowych postawi w warunkach bardzo ciężkich, a sędziom, a więc najpoważniejszym przedstawicielom inteligencji wytrąci z ręki raz na zawsze możliwość zdobycia większego kapitału, który z coraz większą szybkością przechodzi do rąk „Proletariatu”. Ponieważ mam przyjaciół wśród postów tedy już rozpocząłem odpowiednią akcję podczas ostatniego pobytu w Warszawie, zabrakło mi jednak czasu, gdyż byłem jeno dni siedem. Prosił mnie prezes Związku Rejentów Zborowski o przeprowadzenie bardzo dośłownej i jaknajszerszej akcji opartej zresztą na zgola słusznych zasadach. Zdaje mi się, że coś niecoś uda się w tym kierunku uzyskać. W tym właśnie celu zamierzam do Warszawy razem z Kranzem się wybrać, gdyż ma on swoje, cenne bardzo przesłanki i wnioski. Będę panu Prezesowi głęboko wdzięczny za udzielenie mi urlopu miesięcznego, jeśli można, bez daty określonej, ponieważ wyjazd mój zbyt jest zależny od kaprysów naszej dyrekcji kolejowej.

We wrześniu nowy tom utworów swoich wydaję, który Panu Prezesowi pozwolę sobie przestać – po ukazaniu się w druku mojej książki. Szkoda mi bardzo, że sędzia Parczewski opuszcza nas albo już opuścił? Dowiedziałem się w Warszawie, że Hebdzyński mnóstwo wrogów pozyskał dzięki aroganckiemu zachowaniu się i że wkrótce Ministerstwo opuści. Może spotkam się w Warszawie z panem Prezesem?

Łączę wyrazy najwyższego szacunku i szczerzej przyjaźni
Bolesław Lesman

Ukłony serdeczne dla Parczewskiego, Dziejnowskiego i Krajewskiego.

Na liście adnotacja: Urlopu udzielić (miesiąc lecz po zawiadomieniu telegraficznym odkąd urlop ma się rozpocząć i po złożeniu przez Notariusza osobistego podania ze wskazaniem zastępcy.

ANEKS NR 5

Pismo B. Leśmiana do Ministra Sprawiedliwości z 4 IV 1935 r. (Akta osobowe, k. 608)

Proszę o łaskawe przeniesienie mnie – w razie powstania odpowiedniego wakansu – na stanowisko notariusza wydziałów hipotecznych w Sądzie Okręgowym w Warszawie. Powody, które mnie do niniejszej prośby zniewalają, są następujące:

- 1. Mam dwie córki, które się kształcą w Warszawie i trudno mi utrzymywać dwa domy.*
- 2. Jestem bardzo chory na serce i muszę być pod nieustanną opieką doktora w Warszawie, ponieważ w Zamościu nie ma doktorów odpowiednich.*
- 3. Jako członek Polskiej Akademii Literatury związany jestem z Warszawą, nieustannie zaś podróże kolejną co raz bardziej pogarszają moją chorobę sercową.*